

Sygn. akt II Ka 198/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Karol Troć
Protokolant:	st.sekr.sądowy Paulina Jarczak

przy udziale Prokuratora Marii Kempki

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2019 r.

sprawy **L. P.** oskarżonego z art. 178a § 1 k.k.

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońców oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Garwolinie

z dnia 2 października 2018 r. sygn. akt II K 369/17

zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 320 zł tytułem kosztów sądowych za II instancję.

Sygn. akt II Ka 198/19

UZASADNIENIE

L. P. został oskarżony o to, że:

w dniu 9 stycznia 2017 roku na ulicy (...) w B. w woj. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości 1,99 ‰ alkoholu etylowego we krwi w ruchu lądowym, prowadził po drodze publicznej samochód marki V. (...) o nr rej. (...),

tj. o czyn z art. 178a § 1 kk.

Sąd Rejonowy w Garwolinie wyrokiem z dnia 2 października 2018 roku:

I. oskarżonego **L. P.** uznał za winnego dokonania zarzucanego mu czynu z art. 178a § 1 kk ustalając, że oskarżony znajdował się w stanie nietrzeźwości, gdzie stężenie alkoholu w jego organizmie nie było mniejsze niż 2,10 ‰ alkoholu etylowego i za ten czyn na podstawie art. 178a § 1 kk orzekł wobec oskarżonego karę grzywny w wysokości 150 /sto pięćdziesiąt/ stawek dziennych po 20 /dwadzieścia/ złotych każda z nich;

II. na podstawie art. 42 § 2 kk w zw. z art. 43 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 /pięciu/ lat;

na podstawie art. 43 § 3 kk zobowiązał oskarżonego do zwrotu prawa jazdy w terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się wyroku do właściwego Starostwa Powiatowego;

III. na podstawie art. 53a § 2 kk w zw. z art. 39 pkt 7 kk orzekł od oskarżonego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 6.000 /sześciu tysięcy/ złotych;

IV. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1500,34 złotych tytułem wydatków oraz 300 złotych tytułem opłaty.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego adwokat R. D., który zaskarżył go w całości na korzyść oskarżonego. Apelujący wyrokowi zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa materialnego mającą wpływ na treść wyroku, tj. art. 178a § 1 kk poprzez jego błędne zastosowanie w sytuacji, kiedy zachowanie oskarżonego nie wypełniało znamion czynu penalizowanego w art. 178a § 1 kk;
2. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, tj. art. 366 § 1 kpk i 410 kpk w zw. z art. 5 § 2 kpk poprzez dokonanie nieprawidłowej oceny materiału dowodowego będącego podstawą rozstrzygnięcia oraz brak wszechstronnej analizy zgromadzonego materiału dowodowego w tym w szczególności poprzez rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, zamiast na jego korzyść;
3. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, tj. art. 7 kpk, art. 410 kpk, art. 424 § 1 pkt 1 kpk poprzez dowolną, tj. dokonaną z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a także z pominięciem całokształtu materiału dowodowego, nie zaś swobodną ocenę dowodów;
4. obrazę przepisów postępowania, art. 201 kpk, poprzez oparcie rozstrzygnięcia na opinii biegłego toksykologa, który wyliczył stężenie alkoholu u oskarżonego w chwili zdarzenia na co najmniej 2,10 ‰ alkoholu etylowego, podczas gdy opinia ta nie jest katygoryczna i zawiera wewnętrzne niespójności.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonego R. D. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie orzeczenia Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Garwolinie do ponownego rozpoznania.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Garwolinie z dnia 2 października 2018 roku sygn. akt II K 369/17 wniósł także obrońca oskarżonego adwokat M. M., który zaskarżył przedmiotowy wyrok w całości na korzyść oskarżonego. Skarżący zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, tj. art. 410 kpk, poprzez pominięcie przy dokonywaniu ustaleń faktycznych istotnych okoliczności wynikających z uznanego za wiarygodny dowodu z opinii biegłego lekarza chirurga K. Ż. i tym samym oparcie ustaleń faktycznych jedynie na części materiału zgromadzonego w sprawie, co w konsekwencji skutkowało błędem w ustaleniach faktycznych polegającym na przyjęciu, że oskarżony był kierowcą pojazdu, podczas gdy biegły na podstawie dostępnej dokumentacji medycznej stwierdził jedynie, iż „stwierdzone obrażenia mogły zaistnieć w następstwie wypadku komunikacyjnego, polegającego na wypadnięciu samochodu z osi jezdni i dachowaniu”;
2. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, tj. art. 7 kpk, poprzez dokonanie dowolnej, sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego oraz zasadami prawidłowego rozumowania oceny dowodu z zeznań świadków P. W., P. R., M. O. i K. M. wyłącznie co do czynności przez nich wykonywanych, a zeznaniom M. P. i M. Z. jedynie co do wyglądu miejsca zdarzenia oraz widocznych obrażeń, jakich doznał oskarżony, co w konsekwencji skutkowało błędem w ustaleniach faktycznych polegającym na przyjęciu, że oskarżony był kierowcą pojazdu, podczas gdy żaden z ww. świadków nie wskazał w swoich zeznaniach na sprawstwo oskarżonego;

3. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, tj. art. 2 § 2 kpk, art. 5 § 1 i 2 kpk oraz art. 7 kpk poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, zaniechanie dążenia do ustalenia prawdziwych okoliczności faktycznych poprzez brak wnikliwej i krytycznej analizy zgromadzonych dowodów a nadto oparcie orzeczenia na okolicznościach nieudowodnionych, a więc takich które nie wynikają z przeprowadzonych w sprawie dowodów, co skutkowało błędnym uznaniem oskarżonego Ł. P. winnym zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu, podczas gdy mając na uwadze całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wina oskarżonego nie została udowodniona;

4. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, tj. art. 7 kpk, poprzez dokonanie dowolnej, sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego oraz zasadami prawidłowego rozumowania oceny dowodu z zeznań świadka T. P. (1) i przyjęcie, że dowód z zeznań wskazanego świadka świadczy o sprawstwie oskarżonego, przy jednoczesnym wskazaniu, że zeznania świadka T. P. (1) nie są wiarygodne, podczas gdy prawidłowa analiza i ocena tego dowodu powinna prowadzić do wniosku, że zeznania te są stanowcze, staranne i nie zawierają wewnętrznych sprzeczności w zakresie kierowania przez świadka pojazdem i jazdy z oskarżonym, czego konsekwencją jest błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, że oskarżony kierował samochodem po drodze publicznej w stanie nietrzeźwości;

5. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 424 § 1 kpk polegającą na sporządzeniu uzasadnienia wyroku w sposób ograniczający możliwość dokonania kontroli merytorycznej wydanego orzeczenia poprzez niewskazanie w treści uzasadnienia, na jakich konkretnie dowodach oparł się Sąd pierwszej instancji dokonując określonych ustaleń faktycznych, a także jakie okoliczności wynikające z przeprowadzonych dowodów stanowią podstawę rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, a w razie nie uwzględnienia przez Sąd powyższego wniosku o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

W toku rozprawy odwoławczej oskarżony oświadczył, iż adwokat R. D. nie jest już jego obrońcą w tej sprawie. Obrońca oskarżonego – adwokat M. M. – poparł obie złożone apelacje i wnioski w nich zawarte. Prokurator wniósł o nieuwzględnienie obu apelacji i utrzymanie w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji. Oskarżony przyłączył się do stanowiska swojego obrońcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje obrońców oskarżonego jako bezzasadne, nie zasługiwały na uwzględnienie i nie mogły doprowadzić do postulowanych w ich treściach skutków. Bezzasadność apelacji wynika przede wszystkim z faktu, że kontrola instancyjna zaskarżonego wyroku nie potwierdziła, by postępowanie w niniejszej sprawie było obarczone uchybieniami wskazanymi we wniesionych środkach odwoławczych.

Na wstępie stwierdzić należy, iż Sąd pierwszej instancji przeprowadził ocenę dowodów odpowiadającą zasadom logicznego rozumowania, z wykorzystaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, zgodną z wymogami płynącymi z art. 7 kpk i na tej podstawie dokonał klarownych i pozbawionych uchybień ustaleń faktycznych. Analizował przy tym i rozważał wszystkie dowody zebrane w sprawie i nie pominął żadnego z nich, zachowując nakazany ustawą obiektywizm w stosunku do stron procesowych. Ocena wyjaśnień oskarżonego, jak i zeznań świadków, a także pozostałych dowodów, poprzedzona została ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności niniejszej sprawy, zatem zarówno okoliczności korzystnych, jak i niekorzystnych dla oskarżonego.

W tym miejscu warto wskazać, iż nie wszystkie fakty ustalone przez Sąd pierwszej instancji muszą być oparte na dowodach bezpośrednich, a w szczególności na przyznaniu się do winy oskarżonego, lecz mogą wynikać także z nieodpartej logiki oraz jednoznacznego kontekstu sekwencji faktów ubocznych. Zdaniem Sądu Okręgowego, właśnie

taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie, gdzie wina oskarżonego została ustalona w sposób niebudzący wątpliwości na podstawie faktów ubocznych: weryfikacji nieprawdziwych wyjaśnień oskarżonego i zeznań świadka T. P. (2) odnośnie do przebiegu zdarzeń, zbitcia tezy, iż pojazdem kierował ów świadek, jak również na podstawie wzajemnie się uzupełniających i korelujących ze sobą zeznań pozostałych świadków oraz opinii biegłych. Przyznanie przez Sąd Rejonowy przymiotu wiarygodności poszczególnym dowodom w ich wzajemnym powiązaniu zostało oparte o racjonalne, logiczne i przekonujące, a zatem zgodne z art. 7 kpk przesłanki, będąc jednocześnie kluczowe dla ustalenia winy oskarżonego Ł. P..

Wprawdzie z treści zeznań świadków czy opinii biegłych nie wynika jednoznacznie, iż to właśnie oskarżony był kierowcą pojazdu, jednak rozpatrując całokształt sprawy nie sposób dojść do innych przekonań. W orzecznictwie wskazuje się bowiem, iż niedopuszczalne jest analizowanie poszczególnych dowodów w kwestii ich wiarygodności jak i istotności dla orzekania w oderwaniu od ich całokształtu, ignorowanie ich wzajemnego powiązania i zależności. I o ile analizowanie kwestii wiarygodności konkretnego dowodu może odbywać się - przynajmniej we wstępnej fazie owej analizy - przy uwzględnieniu wyłącznie jego treści, o tyle rozstrzygnięcie co do winy nie może się toczyć odrębnie na gruncie każdego dowodu. Obowiązek dostrzegania wszystkich dowodów i okoliczności z art. 410 kpk nie może zostać prawidłowo zrealizowany wówczas, gdy każda z okoliczności wynikających z przeprowadzonego przewodu sądowego widziana jest osobno, niejako w sposób wyizolowany i oderwany od wszystkich okoliczności pozostałych. Takie swoiste atomizowanie dowodów i okoliczności wyklucza możliwość dokonania ich oceny w sposób zgodny z zasadami prawidłowego rozumowania, jak tego wymaga art. 7 kpk. Jest oczywiste, że izolacja od siebie poszczególnych dowodów i wynikających z nich faktów powoduje, iż będące przedmiotem osądu zdarzenie faktyczne przestaje być spójnym ciągiem następujących po sobie i wzajemnie powiązanych elementów faktycznych. Artykuł 410 kpk i wymóg uwzględnienia całokształtu okoliczności sprawy, obowiązuje zatem nie tylko Sąd ferujący dany wyrok, ale również strony postępowania. Sąd Okręgowy nie mógł oprzeć się wrażeniu, iż skarżący w tej sprawie sformułował wniesiony środek odwoławczy nie respektując treści tegoż przepisu, tj. omawiając poszczególne źródła dowodowe w tym wyjaśnienia oskarżonego i zeznania świadka T. P. (1) w oderwaniu od pozostałych dowodów.

Z aprobatą Sądu Okręgowego nie spotkał się także zarzut obrazy art. 410 kpk, o którym mówi się bowiem tylko wówczas, gdy wyrokujący w sprawie Sąd opiera się na dowodach, których nie ujawnił na rozprawie głównej lub gdy część dowodów, chociaż ujawnił, pominął w swojej ocenie. Naruszeniem art. 410 kpk nie będzie zatem sytuacja procesowa, w której w następstwie oceny dowodów, Sąd ferujący wyrok przyjmie za podstawę ustaleń faktycznych tylko niektóre z tychże dowodów. Oczywistym pozostaje bowiem, iż orzeczenie nie może zapaść na podstawie wszystkich dowodów – nierzadko wykluczających się wzajemnie - bo jest to niemożliwe. W takiej sytuacji istota rozstrzygnięcia polega na daniu priorytetu niektórym dowodom. Obowiązkiem Sądu jest wówczas wyczerpujące wskazanie w pisemnych motywach wyroku, dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Wymogowi temu w zupełności sprostał Sąd Rejonowy uzasadniając swoje orzeczenie.

Ponadto, jak wskazuje się w orzecznictwie, nieprawidłowe i zbędne jest przeklejanie do uzasadnienia całości wyjaśnień oskarżonych oraz zeznań świadków w celu dokonania ich oceny. Zabieg taki powoduje zazwyczaj wyłącznie pogorszenie czytelności i przejrzystości zawartych w uzasadnieniu ocen i wniosków. Cytowanie zeznań świadków czy wyjaśnień oskarżonego może znaleźć uzasadnienie wyłącznie w sytuacji kluczowych fragmentów materiału dowodowego, jeśli ma on unaocznic in extenso powody, dla których Sąd oparł się na jednych dowodach, a inne zdezawuował. W tym kontekście, mimo że zeznania świadków i opinie biegłych nie zostały zacytowane i szczegółowo omówione w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku, zdaniem Sądu Odwoławczego, Sąd Rejonowy oceniając poszczególne dowody i wążąc ich wzajemne powiązanie, uczynił zadość wymogom jakie winno spełniać uzasadnienie orzeczenia.

Odwołując się do kolejnego zarzutu, nadmienić należy, że „stan nie dających się usunąć wątpliwości”, o jakich stanowi przepis art. 5 § 2 kpk, dotyczy wątpliwości, które ma i których nie jest w stanie rozstrzygnąć Sąd rozpoznający sprawę merytorycznie. Przepis ten nie dotyczy wątpliwości obrońców lub oskarżonego co do stanu dowodów. W przedmiotowej sprawie ma to o tyle doniosłe znaczenie, o ile argumentacja obrońcy, popierającego podniesione zarzuty obrazy prawa procesowego, tj. art. 5 § 2 kpk, sprowadza się w istocie do zanegowania pierwszoinstancyjnej

oceny dowodów. Sama tylko okoliczność, że oskarżony oraz jeden ze świadków w toku niniejszego postępowania w sposób nieudolny zaprzeczali sprawstwu Ł. P., nie może być wystarczającym powodem do przyznania ich twierdzeniom waloru wiarygodności, w sytuacji, gdy pozostałe zgromadzone dowody w niniejszej sprawie stanowczo przeczą prezentowanej przez nich wersji zdarzeń. W niniejszej sprawie, Sąd Rejonowy poddał zarówno złożone przez oskarżonego wyjaśnienia, jak i zeznania świadka T. P. (1), dogłębnej i wnikliwej ocenie, konfrontując je z pozostałymi zgromadzonymi dowodami, tak osobowymi, jak i rzeczowymi. Analiza ta stanowczo obaliła linię obrony oskarżonego, sprowadzającą się „zrzucenia winy” właśnie na świadka T. P. (1), który to rzekomo prowadził pojazd zamiast oskarżonego, będąc w stanie trzeźwości, lecz bez wymaganych uprawnień, co stanowi wyłącznie wykroczenie i związane jest z łagodniejszą sankcją karną.

Podsumowując tę problematykę stwierdzić należy, iż omawiany przepis art. 5 § 2 kpk nie chroni absolutnie każdej wersji zdarzeń przedstawionej przez oskarżonego, a nawet wspierających go świadków, ale nakazuje ją badać na równi z innymi dowodami, ocenionymi zgodnie z kryteriami określonymi art. 7 kpk. W przekonaniu Sądu Okręgowego, pierwszoinstancyjna ocena dowodów spełnia ów wymóg, dlatego też, w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw, aby stwierdzić obrazę przepisu art. 5 § 2 kpk.

W ramach omówienia powyższego zarzutu dodać należy jeszcze, iż nie przekonały Sądu Okręgowego argumenty skarżącego odnoszące się do opinii biegłego toksykologa. Opinia ta została sporządzona przez specjalistę z zakresu toksykologii, a jej wydanie poprzedzone zostało analizą badań oskarżonego oraz treści protokołów. Rzeczona opinia została sformułowana w sposób jasny, wbrew zarzutom jednoznaczny i nie zawierała wewnętrznych sprzeczności. Wobec czego należy ją uznać za kompletną, rzetelną i nie wymagającą uzupełnienia. Za całkowicie niezasadny należy uznać zarzut, dotyczący opinii biegłego K. Ż., wynikający prawdopodobnie z niedostrzeżenia, iż biegły ten, po sporządzeniu pisemnej opinii w dochodzeniu w dniu 22 kwietnia 2017 r., wydawał jeszcze opinię uzupełniającą w dniu 25 maja 2018 r., gdzie stwierdził (k. 200), że ujawnione u oskarżonego obrażenia ciała wskazują na to, że mógł on być kierowcą pojazdu w chwili zdarzenia drogowego. Sąd Odwoławczy, podobnie jak Sąd pierwszej instancji, nie powziął wątpliwości co do sprawstwa oskarżonego, które wynikałoby z tegoż dowodu.

Bezzasadność wszystkich zarzutów obrazę prawa procesowego zawartych w apelacjach, czyni niezasadnym także wywiedziony na ich podstawie wtórny zarzut błędu w ustaleniach faktycznych poczynionych przez Sąd pierwszej instancji, polegający w istocie na ustaleniu sprawstwa oskarżonego. Jak niezwykle zwięźle i trafnie orzekł Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 30 lipca 2015 r., sygn. II AKa 171/15 jeśli Sąd meriti nie naruszył żadnego z przepisów ze sfery gromadzenia i oceny dowodów, to brak jest podstaw do kwestionowania ustaleń faktycznych. Stanowisko przedstawione w tym judykacie aprobuje także Sąd Okręgowy w Siedlcach, stwierdzając, iż ustalenia faktyczne dokonane w niniejszej sprawie przez Sąd pierwszej instancji są pozbawione jakiegokolwiek błędu, trafne, prawidłowe oraz mające pełne i mocne oparcie w wiarygodnym materiale dowodowym, a zatem nie mogą być uznane za błędne. Sąd I instancji logicznie wykazał, dlaczego ocenione kompleksowo dowody wskazują na to, że nie jest prawdą, iż to T. P. (1) kierował pojazdem przed zdarzeniem i w konsekwencji na to, że kierowcą – i sprawcą zarzuconego mu czynu – był Ł. P.. Nie ma więc żadnych wątpliwości co do tego, iż oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona zarzucanego mu czynu z art. 178a § 1 kk.

Biorąc pod uwagę kategorię zarzutów podniesionych w apelacji, przy braku przesłanek z art. 440 kpk, Sąd Okręgowy nie miał podstaw, by na skutek ich treści odnieść się do rodzaju i wymiaru kary orzeczonej wobec oskarżonego. W powyższym kontekście, w ocenie Sądu Okręgowego, wystarczającym będzie zatem stwierdzenie, iż nie sposób stwierdzić, aby zaskarżony wyrok cechowała rażąca niesprawiedliwość z powodu wymierzenia oskarżonemu za czyn z art. 178a § 1 kk kary najłagodniejszej rodzajowo, o stosunkowo niewielkim wymiarze (150 stawek), przy wysokości stawki dziennej, zbliżonej do najniższej możliwej (20 zł). Analogiczne uwagi dotyczą orzeczonych środków karnych.

Kierując się przedstawionymi wyżej racjami, stosownie do treści art. 456 kpk w zw. z art. 437 § 1 kpk, Sąd Okręgowy w Siedlcach zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze, orzeczono na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 636 § 1 kpk w zw. z art. 627 kpk i art. 8 w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1983 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. Nr 49, poz. 223 z 83 r. z późn. zm.), zasądzając od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 300 złotych tytułem opłaty (10 % kary grzywny orzeczonej w I instancji) oraz 20 złotych wydatków postępowania odwoławczego.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.